

PORODICA I BRAK

Prof. dr Predrag Staletić

Društveni značaj porodice

- ❖ Od antičkih mislilaca do danas podvlači se značaj porodice
- ❖ Savremene države imaju Zakon o braku i porodici i Zakon o nasleđivanju
- ❖ Pravne, moralne i običajne norme regulišu odnose u porodici

Brak i porodica - paralele

- ❖ Brak – zajednica zasnovana na društvenim normama
- ❖ Civilni i crkveni brak
- ❖ Vrste srodstva
- ❖ Porodica – šira zajednica koja pored supružnika uključuje i njihovu decu

Odnosi između roditelja i članova nove porodice

- ❖ Zadržavaju se stare veze između roditelja i članova tek stvorene porodice kroz čitav život.
- ❖ Takođe se uspostavljaju odnosi prijateljstva između porodica roditelja supružnika.

Porodica – kompleksna društvena grupa

- ❖ povezana je snažnim nitima sa životom svakog pojedinca tako da ostavlja vrlo snažan uticaj na njegov celokupan život.
- ❖ Poznato je da ljudi odrasli u porodicama sa mnogo konflikata pate od raznih neuroza i često postaju društveno devijantne ličnosti.

Funkcije porodice

- ❖ Biološko-reproduktivna
- ❖ Vaspitno-obrazovna
- ❖ Ekonomska
- ❖ Psihološka

Obeležja savremene porodice

- ❖ Ljudi sa sve većim oprezom stupaju u brak.
- ❖ Prema statističkim podacima iz 2005. godine, muškarci kod nas stupaju u brak prosečno sa 27,7 godina starosti, a žene sa 24 godine.
- ❖ Ako se setimo da su nekad mladenci u bračne odnose stupali u petnaestoj godini, pa i ranije, a da je tek u dvadesetom veku ustanovljena kategorija punoletstva, koja kod ljudi koji pripadaju zapadnim kulturama iznosi osamnaest godina, jasno je da se mladi ljudi sve teže odlučuju na sklapanje braka. Razlozi su brojni. Jedan od najvažnijih razloga je svakako nesigurnost pojedinca koju novo vreme nosi.

Raznoliosť porodičniah modela

Tipovi bračniah zajednica

- ❖ **Veridba** – predbračno stanje. Priprema budućih supružnika za odgovornije zadatke u braku. Oduvek kod nas. Nije obavezna.
- ❖ Klasičan brak je u krizi – 60% razvedenih brakova u SAD i Engleskoj. Najviše razvoda oko 40. godine starosti (naše statistike)
- ❖ **Kohabitacija** – zajednički život bez formalnog stupanja u brak. Masopvna pojava. Tri puta nestabilnija zajednica od službene.

Domaćinstva sa jednim roditeljem

- ❖ To su ostaci nekadašnjih brakova-porodica. Statistika pokazuje da prilikom raskida bračnih zajednica deca u 90% slučajeva ostaju majci. Takva domaćinstva spadaju među najsiromašnije grupe u savremenom društvu. Domaćinstvo čine deca i tzv. samohrana majka.
- ❖ Ovoj kategoriji domaćinstava pribrajaju se i **domaćinstva bez oca**. Učestali razvodi brakova ima za posledicu da je sve veći broj porodica bez oca. Ovo ima vrlo negativne posledice u procesu socijalizacije potomstva – muške, ženske dece koja proističu iz propalih brakova i pripadaju majci. Otac je u porodici obično vrhovni autoritet i arbitar, koji usmerava proces socijalizacije, nagrađuje i kažnjava.

Rekonstruisane porodice

- ❖ Raskidi bračnih zajednica oslobađaju dojučerašnje bračne partnere bračnih obaveza i omogućavaju im da uđu u novu bračnu zajednicu.
- ❖ **Rekonstruisanim porodicama nazivamo one bračne zajednice koje čine supružnici od kojih je bar jedan već imao bračno iskustvo, odnosno neuspešan brak.** Ovakve porodice pored supružnika obuhvataju i njihovu decu iz prethodnih brakova, kao i decu rođenu u novom braku.
- ❖ **Tako složena porodična zajednica je potencijalno konfliktna, jer se radi o velikom broju članova i o preplitanju različitih ličnih i grupnih interesa.**

Rekonstruisane porodice

- ❖ Raskidi bračnih zajednica oslobađaju dojučerašnje bračne partnere bračnih obaveza i omogućavaju im da uđu u novu bračnu zajednicu.
- ❖ Rekonstruisanim porodicama nazivamo one bračne zajednice koje čine supružnici od kojih je bar jedan već imao bračno iskustvo, odnosno neuspešan brak. Ovakve porodice pored supružnika obuhvataju i njihovu decu iz prethodnih brakova, kao i decu rođenu u novom braku.
- ❖ Tako složena porodična zajednica je potencijalno konfliktna, jer se radi o velikom broju članova i o preplitanju različitih ličnih i grupnih interesa.

Zlostavljanje u porodici

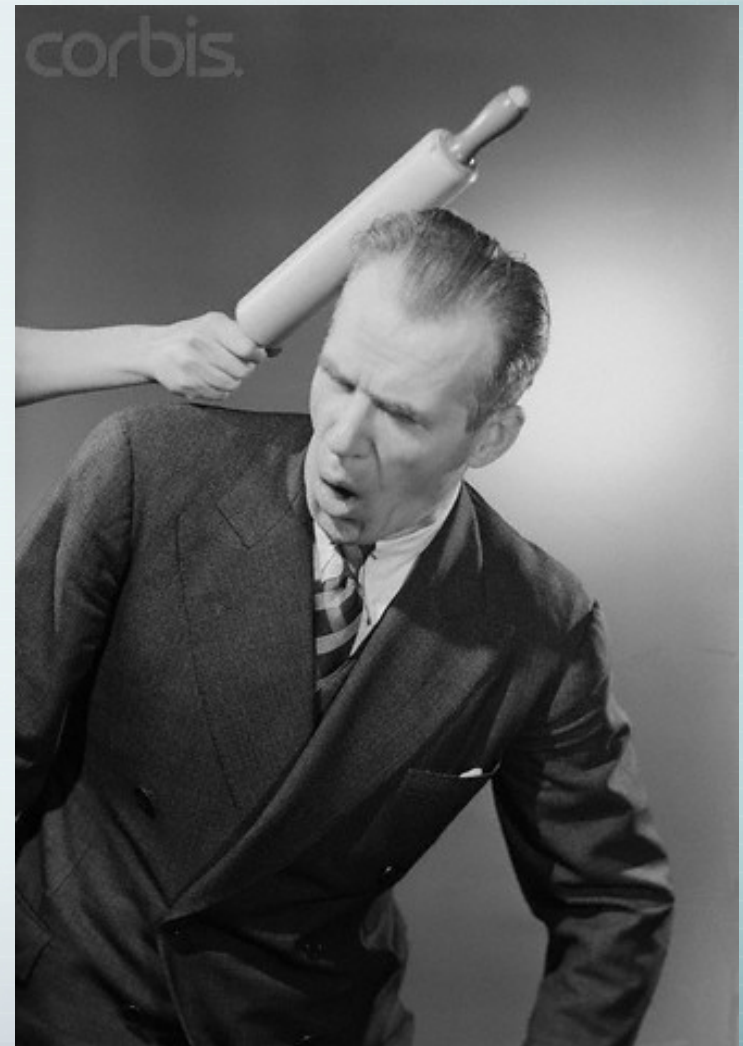
- ❖ Zlostavljanje u porodici podrazumeva fizičko zlostavljanje člana porodice usmereno prema drugom članu ili članovima. Otac u alkoholisanom stanju često zna da tuče suprugu, ali i decu.
- ❖ Kad se govori o zlostavljanju u porodici onda se pre svega misli o zlostavljanju dece. Mnoge drevne kulture polazile su od premise da je "batina iz raja izašla". Koliko u prošlom veku učitelji su imali pravo da išibaju učenike koji nisu naučili propisano gradivo ili su na drugi način nedisciplinovani u odnosu na vladajući školski moral.
- ❖ Roditelji, takođe, pribegavaju fizičkom zlostavljanju dece u procesu vaspitanja i socijalizacije.
- ❖ Cilj zlostavljanja je obično da se ostave lošeg društva, da se late knjige, da poštuju roditelje i učitelje, da prestanu da upražnjavaju poroke, kao što su: uživanje droge, konzumiranje alkohola, upotreba cigareta i slično.

Zlostavljanje žene i dece

Zlostavljanje muškarca

Izračunato je da pojedinac ima većih šansi da bude fizički zlostavljan u porodici nego na ulici. Štaviše, sve do nedavno smatralo se normalnim kad jedan član porodice tuče suprugu ili decu. Ovo se smatralo njegovom privatnom stvari. Organi reda i represije države na to nisu obraćali pažnju.

Promene porodičnih funkcija u epohi globalizacije

- ❖ Biološko-reproduktivna
- ❖ Vaspitno-obrazovna
- ❖ Ekonomska
- ❖ Psihološka

Q&A
